

SÖKANDE

Trelleborgs kommun
Rådhuset
231 83 Trelleborg

Ombud: Advokat Magnus Berg
Advokataktiebolaget Nordic Law
Skeppsbron 5, 3 vån
211 20 Malmö

SAKEN

Ansökan om tillstånd till vattenverksamhet m.m. avseende fastigheten Väster Jär 4:120 m.fl., Trelleborgs kommun

Avrinningsområde: 89/90
Skyddsvallen

SWEREF 99 TM
N: 6138024 E: 380997

DOMSLUT**Dispens från markavvattningsförbudet**

Mark- och miljödomstolen lämnar dispens från förbudet mot markavvattning för utförande av skyddsvall.

Dispens från biotopskyddet

Mark- och miljödomstolen lämnar dispens från det generella biotopskyddet för att inom fastigheterna Väster Jär 4:120 och Väster Jär 2:200 ta ner trettiosju (37) träd i anslutning till läget för planerad skyddsvall.

Tillstånd

Mark- och miljödomstolen lämnar Trelleborgs kommun tillstånd:

- a) till vattenverksamhet, 11 kap. miljöbalken, för att inom fastigheterna Väster Jär 4:120 Väster Jär 2:200 och Bogsprötet 3 anlägga en skyddsvall med en

längd av ca 1 150 meter och med en höjd om +2,8 till +3,85 meter, mätt i RH2000, med den utformning som framgår av ansökan, och

- b) att inom fastigheterna Väster Jär 4:120 Väster Jär 2:200 och Bogsprötet 3, vid behov och under en begränsad tid, mellanlagra de massor som ska användas för anläggandet av skyddsvallen

Villkor

1. De sökta åtgärderna ska utföras i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i ansökan jämte bilagor samt enligt vad kommunen i övrigt har uppgett eller åtagit sig i målet.
2. De massor som används till vallen ska uppfylla de plats specifika haltkriterier som föreslås i MKB med justering av bensen som sökanden i senare skrift justerat till 0,04 mg/kg.
3. Samtliga arbeten ska utföras så att de riktvärden för buller från byggplats som anges i Naturvårdsverkets allmänna råd (2004:15) om buller från byggplatser innehålls.
4. Arbetsmaskiner som används i eller i direkt anslutning till havet eller den s k Sumpen ska använda miljöklassade drivmedel och vara försedda med slangbrottsventiler. De smörj- och hydrauloljor som används ska uppfylla miljökraven i Svensk standard.
5. Anläggningsarbeten för vallen i anslutning till den s k Sumpen (samtliga grönytor som angränsar till våtmarken Sumpen) får inte utföras under tiden 1 april — 30 september.
6. För vart och ett av de maximalt trettiosju (37) träd som måste tas ned för vallens anläggande, ska kommunen plantera två (2) nya träd i anslutning till platsen eller på annan lämplig plats inom centrala Trelleborg.
7. Senast två (2) månader innan den sökta verksamheten påbörjas ska kommunen ta fram ett kontrollprogram i samråd med Länsstyrelsen i Skåne.

Kompensationsåtgärder

1. Varje borttaget träd ska ersättas med två nya lövträd inom arbetstiden för tillståndet. För trädplantering inom detaljplaneområdets gatumiljö behöver byggnation av hus och gator först vara helt färdigställda innan träd kan planteras utan risk för skador. Kompensationsplantering omfattar 74 nya träd. Tillsammans med redan beslutat trädfällningsdispens och kompensationskrav i samma område kommer alltså totalt 100 träd återplanteras.
2. Återplanteringen ska ske med träd med en stamomkrets om minst 16 cm. Återplantering sker i huvudsak inom pågående detaljplan Bogsprötet 3 m.fl. samt utmed anslutande gång- och cykelväg i västlig riktning. Upp till 30 % av kompensationsträden får vid behov återplanteras på annan plats inom kommunen.
3. Om de nyplanterade träden inte etablerar sig ska de ersättas inom ett år från det att de nyplanterade träden togs bort.
4. Ett antal stammar från de alléträd som tas ned ska lämnas i 1 - 2 så kallade faunadepåer, om möjligt i anslutning till våtmark Sumpen.

Delegation

Mark- och miljödomstolen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att besluta om godkännande av schakt- och fyllnadsmassor och motsvarande material. Mark- och miljödomstolen överlåter även åt tillsynsmyndigheten att besluta om de ytterligare villkor som kan behövas för kontrollen av verksamheten.

Arbetstid

Den tid inom vilken de i denna dom tillståndsgivna arbetena ska vara utförda bestäms med stöd av 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken till tio år från den dag denna dom har vunnit laga kraft. Om arbetena inte har utförts inom angiven tid är tillståndet enligt 24 kap. 2 § miljöbalken förfallet.

Oförutsedd skada

Anspråk enligt 24 kap. 18 § MB på grund av oförutsedd skada ska, för att få tas upp till prövning, framställas till mark- och miljödomstolen inom fem (5) år från arbetstidens utgång.

Prövningsavgift

Mark- och miljödomstolen ändrar inte den tidigare beslutade prövningsavgiften för detta mål, 70 000 kr.

Rättegångskostnader

Mark- och miljödomstolen förpliktar Trelleborgs kommun att till Länsstyrelsen i Skåne län betala ersättning för rättegångskostnader med 22 400 kronor.

Mervärdeskatt utgår inte på beloppet. På beloppet ska utgå ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ogillade yrkanden

Mark- och miljödomstolen ogillar samtliga framförda yrkanden som inte särskilt behandlats ovan.

BAKGRUND

Kommunen planerar stadsutbyggnad i området Västra Sjöstaden beläget väster om hamnen i Trelleborg. Kommunens vision är att omforma området, vilket i dag omfattas av lagerlokaler, detaljhandel och uppställningsområde för husvagnar, till en attraktiv och levande stadsdel med bostäder, förskolor och grönområden. Samtidigt med detta ska området bidra till klimatanpassningen av hela centrala Trelleborgs tätort, vilken i dag endast utgörs av befintlig utfyllnad med E6:an som enda skydd mot bakomliggande befintliga bostadsområden och kommunal infrastruktur. I syfte att åstadkomma ett sådant skydd ansöker kommunen nu om tillstånd för att anlägga en skyddsvall på sätt framgår av yrkanden och med den utformning som framgår av till ansökan fogad MKB.

På platsen för den tänkta skyddsvallen eller i direkt anslutning till densamma finns i dag ett flertal träd som i huvudsak utgör en del av en längre allé. Upp till 37 stycken av dessa träd måste tas ned för att vallen ska kunna anläggas på platsen. Alléer även inom detaljplanelagt område omfattas av det generella biotopskyddet och kommunen söker dispens från det generella biotopskyddet för att ta ned dessa träd.

ANSÖKAN

Yrkande

Kommunen yrkar att Mark- och miljödomstolen,

- a) ger kommunen tillstånd till vattenverksamhet i form av markavvattning och dispens från det generella markavvattningsförbudet för att inom fastigheterna Väster Jär 4:120 Väster Jär 2:200 och Bogsprötet 3 anlägga en skyddsvall med en längd av ca 1 150 meter och med en höjd om +2,8 till +3,85 meter, mätt i RH2000, och med det huvudsakliga läge som framgår av ansökan och i övrigt med den utformning som framgår av ansökan, och
- b) inom fastigheterna Väster Jär 4:120 Väster Jär 2:200 och Bogsprötet 3, vid behov och under en begränsad tid, mellanlagra de massor som ska användas för anläggandet av skyddsvallen, och
- c) i syfte att kunna anlägga ovannämnda skyddsvall på platsen, meddelar dispens från det generella biotopskyddet för att inom fastigheterna Väster

Jär 4:120 och Väster Jär 2:200 ta ner trettiosju (37) träd i anslutning till läget för planerad skyddsvall.

Kommunen yrkar vidare att Mark- och miljödomstolen

- d) fastställer arbetstiden vad gäller anläggandet av skyddsvallen till tio (10) år från lagakraftvunnen dom i målet, och
- e) fastställer tiden för anmälan om oförutsedd skada till fem (5) år från arbetstidens utgång, och
- f) godkänner den till ansökan fogade miljökonsekvensbeskrivningen (MKB), och
- g) med stöd av 3 kap 2 § p 2 och 3 kap 6 § förordning (1998:940) om avgift för prövning och tillsyn enligt miljöbalken fastställer ansökningsavgiften för nu sökt markavvattning till 7 100 kronor.

Rådighet

Kommunen är ägare till fastigheterna Väster Jär 4:120 och Väster Jär 2:200 och har med beaktande härav sådan rådighet som anges i 2 kap 2 § lag (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet för en prövning av den sökta vattenverksamheten. Fastigheten Bogsprötet 3 ägs av Västra Sjöstaden Trelleborg Fastighet 2 AB. För denna fastighet åberopar kommunen rådighet med stöd av 2 kap 4 § 3 p. i ovannämnda lag. Fastighetsägaren till Bogsprötet 3 är informerad om åtgärden och har framfört att de inte har något att erinra mot nu sökt verksamhet, inklusive nedtagandet av träden.

Planfrågor mm

Parallellt med att denna ansökan tagits fram pågår en planprocess med att ta fram en ny detaljplan för ovannämnda fastigheter, vilken medger ny bebyggelse på platsen med nu sökt vall. I dag omfattas de fastigheter inom vilka vallen är tänkt att utföras av tre äldre detaljplaner, A 206, A 60 och A 129 -1. Den sökta vattenverksamheten i form av en vall står inte i strid med någon bestämmelse i någon av dessa tre detaljplaner. Av detta följer att den sökta verksamheten inte står i strid mot någon i dag gällande detaljplan eller områdesbestämmelse.

Miljökonsekvenser

Länstyrelsen har inom ramen för samrådet fastställt att den nu sökta verksamheten inte kan anses medföra betydande miljöpåverkan. I miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) redovisas den sökta vattenverksamhetens väsentliga miljöeffekter i enlighet med vad som anges i 6 kap. 47 § miljöbalken, vilka nedan sammanfattas enligt följande.

Allmänt om utförande m.m.

På sätt anförts ovan söker kommunen tillstånd att anlägga en skyddsvall inom fastigheterna Väster Jär 4:120, Väster Jär 2:200 och Bogsprötet 3 till skydd för tillkommande och befintlig bostadsbebyggelse, ävensom kommunal infrastruktur mot översvämningar beroende av framtida höjda havsnivåer. Åtgärden bedöms därför utgöra markavvattning.

Skyddsvallen kommer att ha en sammanlagd längd av ca 1 150 meter och en höjd på mellan +2,8 meter i norr och +3,85 meter i söder. Med beaktande av höjdskillnaden inom området och med beaktande av närheten till strandlinjen bedöms i dagsläget vallen behöva ha en släntlutning på mellan 1:3-1:5. Med föreslaget utförande och höjd bedöms vallen klara det klimat och de förhållanden som enligt IPCC, SMHI m fl kommer att råda 2150 vid ett s k 100-årshögvatten. Vallen kommer även att utformas på så sätt att det är möjligt att i framtiden bygga på vallen ytterligare upp till nivån +4,35 meter.

Vallen kommer att uppföras med oorganiskt utfyllnadsmaterial intill en bedömd volym om ca 20 000 m³. Vallen kommer att utföras med tätlager så att havsvatten inte ska kunna tränga igenom vallen i samband med temporära högvattensituationer. Detta åstadkoms genom att en ca 20 cm tät lerkappa läggs utanpå utfyllnadsmaterialet. Efter det att vallen färdigställts kommer slänterna besås med gräs. Vallen kommer ta i anspråk en yta om ca 20 000 m².

Anläggningstiden för vallen beräknas till 6 - 12 månader. In- och uttransport av maskiner och material kommer att ske från norr. Under arbetstiden kommer massor till vallen behöva mellanlagras på hårdgjorda ytor inom rubricerade fastigheter. Vallen kommer vidare i allt väsentligt att kunna anläggas i torrhet. De sökta åtgärderna bedöms därför inte alls påverka utanförliggande vattenområdes status som vattenförekomst. Vad gäller kvaliteten på de massor som kommer att användas i vallen så kommer dessa genomgående innehålla haltkriterier för motsvarande parkmark.

Lokaliseringen av nu sökta åtgärder är av förklarliga skäl bundna till platsen. Någon sedvanlig lokaliseringsutredning har därför inte utförts.

Miljöpåverkan och konsekvenser

För att kunna anlägga skyddsvallen måste först ett antal träd, trettiosju (37) stycken, tas ned. Då träden, som består av oxel, utgör en del av en befintlig allé i stadsmiljö, så omfattas dessa av det generella biotopskyddet varför kommunen måste söka dispens från nämnda skydd för att få ta ned träden. Som kompensationsåtgärd kommer kommunen att för vart och ett av de träd som måste tas ned, ersätta dessa med två nya träd.

Aktuellt område är beläget intill och i någon del inom riksintressena kustzon, friluftsliv, hamn och väg. Inget av dessa riksintressen bedöms påverkas negativt av nu sökt verksamhet.

Förutom fåglar, vilka alla är skyddade enligt artskyddsförordningen, finns det inom området och då i anslutning till den sk Sumpen exemplar av mindre vattensalamander, vanlig padda och ätlig groda. Sumpen kommer att bibehållas, och förutsatt att anläggningsarbetena för vallen i denna del inte utförs under perioden 1 april - 30 september gör kommunen bedömningen att det inte finns någon risk för skada eller olägenhet för nämnda amfibier. Detsamma gäller för i anslutning till Sumpen häckande fåglar.

Området där Sumpen är belägen är den enda del av hela området inom vilket vallen ska anläggas som omfattas av ett områdesskydd enligt 7 kap miljöbalken, nämligen strandskydd. Söder och väster om nu aktuell plats finns såväl Natura 2000-områden som Naturresevat. Dessa är dock belägna på ett sådant avstånd från den sökta verksamheten att de med beaktande härav, ävensom av verksamhetens art och omfattning, inte bedöms påverkas.

Området där vallen är tänkt att anläggas utgörs av ett utfyllnadsområde där stora mängder fyllnadsmassor tillförts området, särskilt i samband med E6:ans utbyggnad. Området har därför inte något större kulturvärde. I denna del kan tilläggas att den s k småbåtshamnen, belägen väster om Sumpen, vilken kommunen ålades av dåvarande Vattendomstolen att uppföra som kompensationsåtgärd i samband med prövningen av E6:ans utbyggnad, genom en dom från mark- och miljödomstolen rivits ut.

Den sökta verksamheten kommer inte medföra att någon av miljö kvalitetsnormerna för vatten eller luft överskrids.

Buller från verksamheten kommer att vid behov begränsas så att omgivningspåverkan inte överskrider Naturvårdsverkets allmänna råd (2004:15) om buller från byggplatser.

Avslutningsvis så bedöms den sökta verksamheten inte påverka rekreativsmöjligheterna i området mer än marginellt och då endast under själva anläggningsfasen. När vallen väl är på plats bedöms inte rekreativsmöjligheterna påverkas alls.

Vad gäller enskilda intressen så berörs Trafikverket, i samband med anslutning av vallen till E6:an. Ica Maxi bedöms beröras i samband med tillkommande nivåskillnader för den s k anslutningsvallen som planeras att anläggas i nord-sydlig riktning. Varken Trafikverket eller Ica Maxi är dock negativt inställda till de åtgärder kommunen föreslår och parterna för löpande diskussioner om bästa sätt att

ansluta vallen med beaktande av deras intressen och krav. Vad gäller ägarna till Bogsprötet 3, så är nu sökta åtgärder en nödvändig förutsättning för att dessa ska kunna bebygga fastigheten, varför de under hand inte haft något att erinra mot den sökta verksamheten.

Med beaktande av vad som anförts ovan och i bifogad MKB gör kommunen bedömningen att de sökta åtgärderna inte kommer att medföra någon skada eller oacceptabel miljöpåverkan av betydelse på några allmänna eller enskilda intressen.

Tillåtlighet

Kommunen har genom egen personal och genom anlitade tekniska konsulter erforderliga kunskaper för att bedöma eventuella miljö- och hälsorisker som skulle kunna uppkomma i samband med de planerade åtgärderna.

I ansökan, jämte bilagor, redovisade yrkanden och villkor utgör tillräckliga försiktighetsmått för att motverka att den sökta verksamheten riskerar att medföra skada eller olägenhet av betydelse för människors hälsa eller miljön.

Kostnader/Nytta

Den totala kostnaden för de sökta åtgärderna, i de delar dessa utgör vattenverksamhet i form av markavvattning, uppgå till strax under 10 miljoner kronor. De sökta åtgärderna bedöms inte skada eller medföra någon oacceptabel miljöpåverkan på några allmänna eller enskilda intressen. De sökta åtgärderna bedöms i stället på ett betydande sätt minska risken för framtida översvämningar vilka riskerar orsaka skador på befintlig och tillkommande bostadsbebyggelse och på kommunal infrastruktur för mångmiljonbelopp.

Förslag till Villkor

Kommunen föreslår att följande villkor föreskrivs för tillståndet.

1. De sökta åtgärderna ska utföras i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i ansökan jämte bilagor samt enligt vad kommunen i övrigt har uppgett eller åtagit sig i målet.

2. De massor som används till vallen ska uppfylla de platsspecifika haltkriterier som föreslås i MKB.
3. Samtliga arbeten ska utföras så att de riktvärden för buller från byggplats som anges i Naturvårdsverkets allmänna råd (2004:15) om buller från byggplatser innehålls.
4. Arbetsmaskiner som används i eller i direkt anslutning till havet eller den s k Sumpen ska använda miljöklassade drivmedel och vara försedda med slangbrottsventiler. De smörj- och hydrauloljor som används ska uppfylla miljökraven i Svensk standard.
5. Anläggningsarbeten för vallen i anslutning till den s k Sumpen får inte utföras under tiden 1 april — 30 september.
6. För vart och ett av de maximalt trettiosju (37) träd som måste tas ned för vallens anläggande, ska kommunen plantera två (2) nya träd i anslutning till platsen eller på annan lämplig plats inom centrala Trelleborg.
7. Senast två (2) månader innan den sökta verksamheten påbörjas ska kommunen ta fram ett kontrollprogram i samråd med Länsstyrelsen i Skåne.

Genomförda samråd

Samråd enligt 6 kap. miljöbalken har hållits under sommaren 2022 med Länsstyrelsen Skåne, kommunens nämnd för miljöfrågor och med enskilda särskilt berörda och med allmänheten. Samrådet har skett vid möte med Länsstyrelsen Skåne den 23 juni 2022. Under juni månad har samråd vidare skett genom utskick av samrådsunderlag till berörda fastighetsägare m fl och genom kungörelse i Trelleborgs Allehanda och på kommunens hemsida, i vilka handlingar det angetts att de som anser sig berörda haft möjlighet att avge skriftliga synpunkter och erinringar senast den 19 augusti 2022. Under samma period har samråd hållits med kommunens nämnd för miljöfrågor. En samrådsredogörelse med minnesanteckningar från samrådet med länsstyrelsen och kopior på inkomna yttrande har under augusti 2022 skickats över till länsstyrelsen. Länsstyrelsen har i beslut av den 20 september 2022 beslutat att nu sökt verksamhet inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. I anledning härav behövs, med stöd av bestämmelserna i

6 kap. 47 § miljöbalken, endast en s k liten miljökonsekvensbeskrivning bifogas ansökan.

Motstående intressen

Kommunen bedömer, med beaktande av vad som anförts ovan, att den sökta verksamheten inte riskerar att skada några allmänna eller enskilda intressen. Några ersättningar erbjuds därför inte.

Prövningsavgiften m.m.

Den sökta verksamheten utgör vattenverksamhet i form av markavvattning. Av bestämmelsen i 3 kap. 2 § p. 2 i förordning (1998:940) om avgift för provning och tillsyn följer att avgift ska betalas för en ansökan om tillstånd till markavvattning. I 3 kap. 3 § i nämnda förordning anges att avgift för provning av vissa i detta lagrum angivna vattenverksamheter ska betalas enligt de taxor som framgår av bestämmelserna i 3 kap. 4 och 5 §§ nämnda förordning. Markavvattning, oaktat typ, finns inte upptagen som en av dessa vattenverksamheter. Prövningsavgiften för en markavvattningsanläggning framgår i stället av bestämmelsen i 3 kap. 6 § nämnda förordning. Av denna bestämmelse framgår att avgiften ska bestämmas med beaktande av längden på markavvattningsanläggningen/diket och därtill med beaktande av den taxa som anges i 10 § i avgiftsförordningen (1992:191). I detta fall utgörs markavvattningsanläggningen av en vall med en längd av ca 1 150 meter och inte ett dike. Då det i ovannämnda förordning inte finns något alternativ till 3 kap. 6 § för att fastställa prövningsavgiften för en ansökan om markavvattning, är det kommunens uppfattning att nämnda bestämmelse måste användas även om det, som i detta fall, rör en vall och inte ett dike. Av detta följer att prövningsavgiften i nu förevarande mål med hänvisning till vallens längd och enligt den taxa som framgår av 10 § avgiftsförordningen (1992:191) ska bestämmas till 7 100 kronor.

INKOMNA YTTRANDEN OCH BEMÖTANDE

Kommunen har föreslagit att för vart och ett av de träd som måste tas ned, kommunen ska plantera två nya träd. Träden ska i första hand planteras inom fastigheten Bogsprötet 3 och i andra fall inom centrala Trelleborg. Om domstolen

anser att det bör sättas en tid för när träd ska vara planterade, hemställer kommunen att tiden fastställs inom i målet yrkad arbetstid.

Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsen har efterfrågat underlag för hur sökanden har resonerat kring framtagandet av haltkriterier för massor som ska användas för vall i det nya området.

Svar avseende haltkriterier

Av Swecos tidigare rapport (Bilaga A2 till Swecos komplettering daterad 2023-01-11), avsnitt 11 *Haltkriterier för tillförda fyllnadsmassor*, framgår att för att uppfylla de övergripande åtgärds målen är det viktigt att de fyllnadsmassor som tillförs området inte innehåller föroreningar som medför oacceptabla risker för människors hälsa eller miljön, vilket har legat till grund för framtagande av haltkriterierna. Av Bilaga 7 *Haltkriterier för fyllnadsmassor* till ovan nämnda rapport framgår också den exponeringsväg som har varit styrande för respektive framtagen halt (riktvärde).

Länsstyrelsen anför att haltkriterier för bostadsmark kan accepteras men synpunkter kvarstår avseende haltkriteriet för bensen i parkmark. Länsstyrelsen efterfrågar en motivering av att högre halter än MKM skulle vara tillåtliga. Framtaget riktvärde/haltkriterium för bensen är 0,015 mg/kg på bostadsmark och 0,3 mg/kg för parkmark. Riktvärdet för MKM uppgår till 0,04 mg/kg (Naturvårdsverket, 2009).

För bostadsmark styrs haltkriteriet för bensen av inandning av ånga, vilket i princip uteslutande är ett problem i inomhusmiljö. En slutsats i rapporten angående ånginträngning i byggnader är också "Sammantaget visar resultaten att den faktiska utspädningen mellan uppmätta halter i jord och grundvatten sannolikt är större än den teoretiska utspädning som antas i Naturvårdsverkets beräkningsmodell."

För parkmark, som avser vistelse i utomhusmiljö, styrs haltkriteriet för bensen av intag av växter som hamnar på en betydligt högre halt än haltkriteriet som styrs av inandning av ånga, enligt Naturvårdsverkets beräkningsverktyg.

Kommunen inser att det kan se märkligt ut att haltkriteriet för bensen är nästan åtta gånger högre än MKM-värdet. I Bilaga 7.3b till rapporten (Bilaga A2 till Swecos komplettering daterad 2023-01-11) har kommunen jämfört det antagna "Eget scenario" med Naturvårdsverkets scenario för KM och där är det främst vistelsetiden för olika exponeringsvägar som skiljer sig åt, men någon sådan jämförelse för MKM har inte varit aktuell att göra. Kommunen har också kontrollerat själva beräkningen av riktvärdet för bensen i parkmark och kan konstatera att det inte är något fel i beräkningsmodellen utan den följer de antaganden som gjorts med avseende på exponeringsvägar.

Bensen binder svagt till jord och är relativt vattenlöslig vilket gör att spridningsförutsättningarna är stora från jord till yt- och grundvatten. Bensen är även flyktigt och man kan förvänta sig att hitta detta ämne i markens luftporer om spill och kontaminering har skett. Med anledning av detta är bensen sällan ett "problem" i generella fyllnadsmassor eftersom den naturliga halten och bakgrundhalten av

bensen ofta är försumbar jämfört med de platser där det påträffas som resultat av antropogen verksamhet (industrier/spill med mera).

Som en lösning på problemet föreslår kommunen en manuell korrigerande för parameter bensen i parkmark. Kommunen föreslår att riktvärdet sätts till MKM-värdet, det vill säga 0,04 mg/kg TS, som en försiktighetsåtgärd samt för att undvika att massor med höga bensenhalter placeras inom området. Det innebär en minskning av riktvärdet med 87 % och innebär i praktiken att man faktiskt tar hänsyn till inomhusvistelse och ånginträngning, fastän detta inte kommer att förekomma inom det aktuella området.

Påverkan på naturmiljön

Villkor 5 är dock något otydligt eftersom "i anslutning" inte är väl definierat. Avses hela Sumpenområdet eller är det bara anläggningen i söder och öster om dammen som avses och där vallen kommer som närmast dammen? Länsstyrelsen anser att villkoret ska gälla för hela Sumpenområdet eftersom anläggningsarbetena för vallen i väster och norr kan vara störande för fåglar under häckningsperioden även om de inte sker i omedelbar anslutning till dammen.

Svar

Kommunen förtydligar att villkor 5 som avser tidsbegränsning för arbete vid Sumpen, och som avser säkerställa att ingen oacceptabel störning på områdets fåglar uppstår, ska omfatta arbete inom nuvarande grönytor som direkt angränsar till våtmark Sumpen och som är detaljplanelagda som "park eller plantering" i gällande detaljplan A206.

Påverkan på havsmiljö

För Särskilt förorenande ämnen (SFÄ) och Prioriterade ämnen (PÄ), bör sökanden visa att man inte (vare sig aktivt eller genom läckage från förorenade områden) tillför ämnen som idag är klassade att inte ha god status, eller i sådan mängd att klassningen försämrats i vattenförekomsten. Tillförsel av oklassade ämnen bör föranleda diskussion om att först bedöma klassningen för dessa ämnen.

Man bör visa tillräckligt väl att erosionen inte ska öka, varken i det berörda området, eller på annan plats, pga arbetet eller slutlig anläggning.

Påverkan bör också ses i kontext till övrig påverkan på strandmiljöerna både historiskt och i övriga delar av västra sydkusten. Detta för att kunna försöka spegla kumulativ påverkan på strandmiljöerna.

Svar

Kommunen konstaterar att förutsättningar för bedömningar för påverkan på förorenande ämnen som sprids från vallen till recipientens vatten- och sediment ter sig likadana som förutsättningar för ovan nämnda kvalitetsfaktorer, nämligen att

beröringspunkterna mellan ansökt verksamhet och berörd kustvattenmiljö är ytterst begränsade, då vallen uppförs i huvudsak på land. I förhållande till recipientens storlek och volym bedöms det som ytterst osannolik att ansökt verksamhet skulle kunna påverka vattenförekomstens statusklassning eller leda till mätbara förändringar av föroreningshalter i recipienten, på grund av följande anledningar:

1. Vallmassorna står i begränsad kontakt med vattnet, då vallen uppförs i huvudsak på land, vilket begränsar möjligheter till läckage. Att hela vallens volym skulle komma i kontakt med vattenmassorna bedöms som mycket osannolik och kräver ett långvarigt högvattensscenario i ett framtida klimat.
2. Vallen berör en mycket liten del jämfört med hela vattenförekomstens längd, areal och volym, vilket gör spridning av förorenade ämnen från vallmassorna till hela vattenförekomstens vattenmassa och sediment mycket osannolik. Även vid lokalt läckage så förefaller det som mycket osannolikt att statusklassningen för berörda ämnen skulle påverkas för hela vattenförekomsten.
3. Statusklassningen för kemisk status kopplat till Särskilt förorenande ämnen bygger i allt väsentligt på halter som bedöms att riskera biologisk påverkan i hela vattenförekomsten, vilket innebär att eventuellt förhöjda halter i vallmassorna (som kan mätas och kontrolleras av kommunen) är en osäker prediktor för andelen biotillgängliga fraktioner som når angränsande vatten eller sediment. Vilka halter som blir biotillgängligt styrs av många olika förhållanden, dels av hur sannolikt det är att tillförda massor innehåller farliga ämnen, dels av sannolikheten att föroreningar når vattenförekomsten, men även av vilka kemiska egenskaper såsom vattenlöslighet vardera föroreningsämne har, och slutligen av vilken biota som riskerar utsättas för ämnena, hur biotan sprider sig i vattenförekomsten och vilka ekologiska beteenden som biotan uppvisar i övrigt (till exempel placering i näringskedjan).
4. Statusklassningen för Särskilt förorenande ämnen är en del av de fysikalisk-kemiska kvalitetsfaktorer som ligger till grund för klassningen av den ekologiska statusen. I nuläget är den höga belastningen med fosfor den begränsande faktorn som gör att den ekologiska statusen endast uppnår måttlig status.
5. Statusklassningen av Prioriterade ämnen utgör bedömningsgrund för den kemiska statusklassningen. Flera av de ämnen som orsakar att vattenförekomsten V sydkustens kustvatten sammantaget inte uppnår god kemisk status idag är sådana föroreningar som förekommer i förhöjda halter i samtliga svenska vattenförekomster, främst på grund av luftburen spridning/deposition. Dessa har också bedömts vara tekniskt omöjligt att åtgärda varför det finns undantag från att behöva uppnå miljökvalitetsnormen med avseende på dessa parametrar. En del andra ämnen har inte klassats i nuvarande förvaltningscykel, det vill säga gräns- eller riktvärden saknas nationellt.

För att underlätta mark- och miljödomstolens bedömning kompletterar kommunen med uppgifter som förtydligar förutsättningarna i recipienten V sydkustens

kustvatten med avseende på Särskilt förorenande ämnen (SFÄ) och Prioriterade ämnen (PÄ), baserat på uppgifter som har hämtats in från VISS och annan referenslitteratur. Kommunen vill förtydliga att de av länsstyrelsen anförda föroreningsgrupperna PÄ och SFÄ berör olika delar av statusklassningen och miljö kvalitetsnormer för vattenförekomsten, vilket är viktigt att ha i åtanke vid bedömning av gränsvärden.

Vad gäller PÄ så ingår dessa i bedömningen av den kemiska statusen, vilket innebär att halter över gränsvärdet i recipientens vatten och sediment bör undvikas. Vad gäller SFÄ så utgör dessa en del av den ekologiska statusklassningen, där framförallt negativ påverkan på biotan ska undvikas, vilket innebär att gränsvärdena ska relatera till vad som bedöms vara biotillgängliga nivåer. Skillnaden i bedömningen av ämnesgrupperna medför att gränsvärden i VISS kan anges för olika typer av media, till exempel vatten- eller sedimentfas respektive för biologiska prov såsom djurvävnad.

Kommunen kan påverka vilka halter av ämnen som tillförs i samband med vallens uppförande (halter i anläggningsmassor), men de gränsvärden som anges i samband med vattenförvaltningsförordningen är inte direkt jämförbara med haltkriterier för anläggningsmassor som kommunen tagit fram inom ramen för ansökan, då spridningsvägar inom recipienten inte har bedömts i detalj.

Med avseende på metoden för framtagning av haltkriterier så styrs valet av haltkriterier/gränsvärde för olika parametrar av det skyddsobjekt som är känsligast/mest kritiskt utifrån exponeringsväg. Det innebär att vissa haltkriterier sätts utifrån att det är kritiskt för skyddet av markmiljön, vissa utifrån att det är kritiskt för människors hälsa, till exempel genom intag av växter med mera. Skydd av vattenmiljö har inte blivit den styrande faktorn för någon av de parametrar som kommunen har tagit fram haltkriterier för.

Kommunen har inte haft med skydd av vattenmiljö som exponeringsväg vid framtagande av haltkriterierna, se Tabell 28 i avsnitt 11 *Haltkriterier för tillförda fyllnadsmassor* i Bilaga A2 till Swecos komplettering daterad 2023-01-11. Ytvatten har identifierats som ett skyddsobjekt, men av den vidare riskbedömningen framgår att "Avseende spridning av föroreningar från detaljplaneområdet till ytvatten visar riskbedömningen inte på oacceptabla risker". För mer resonemang kring spridning till ytvatten, se avsnitt 6.2 *Grundvatten* i samma rapport. I avsnitt 11 i samma rapport anges vidare att "Vid beräkning av haltkriterier för utfyllnadsmassor har anpassningar till de nya miljö kvalitetsnormerna (MKN) som redovisas i Havs- och vattenmyndighetens författningssamling (HVMFS 2019:25, 2019) utförts.

Samhällsbyggnadsnämnden i Trelborg, SBN

Eftersom det inte är närmare preciserat varifrån de aktuella massorna kommer, vill samhällsbyggnadsnämnden uppmärksamma att det bör framgå i det kommande tillståndsbeslutet att det preciseras om det är godtagbart med avfallsmassor.

Slutgiltig yrkande

- *Samhällsbyggnadsnämnden anser att ansökan bör tillstyrkas*

- *Villkorspunkt 2 ändras så att massor innehållande endast de av SBN uppsatta haltvärdena får användas.*
- *Nämnden poängterar slutligen att det kommande egenkontrollprogrammet bör innehålla följande punkter:*
  - *Provtagningsrutiner för massor som avses användas.*
  - *Massornas ursprunksplatser och platsernas historiska användning.*

Svar

Kommunen önskar förtydliga att avsikten är att om möjligt kunna använda begagnade massor i entreprenaden, såvida dessa uppfyller framtagna halt-kriterier och övriga tekniska och miljömässiga krav. Detta då det ur ett hållbarhetsperspektiv inte är eftersträvänsvärt att enbart utnyttja massor inköpta från täkt som anläggningsmassor. Även lämpliga och tillräckligt rena begagnade massor bör kunna användas.

Kommunen konstaterar att de av Trelleborgs kommuns samhällsbyggnadsnämnd (SBN) föreslagna haltkriterierna genomgående är betydligt lägre än de haltkriterier som Sweco har tagit fram i riskperspektiv och som ingår i rapporten *Riskbedömning avseende markföroreningar inom Västra Sjöstaden (etapp väst) i Trelleborg*, daterad 2022-10-27 (se Bilaga A2 till Swecos komplettering daterad 2023-01-11), samt i de flesta fall även lägre än Naturvårdsverkets generella riktvärden för känslig markanvändning (för antimon, barium bly, kobolt, koppar, krom, molybden, vanadin, zink och samtliga PAH-fraktioner). I ett fall, för kvicksilver, är dock Swecos föreslagna halt lägre och i ett fall, för bensen, är värdet detsamma.

SBN påpekar att haltkriterier för vallmassor bör utgå från att inte överskrida befintliga halter. Den fråga som direkt uppkommer är då vad "befintliga halter" syftar på? Den utförda miljötekniska markundersökningen, utefter den sträckning där vallen planeras i anslutning till bostadsbebyggelse, visar att jorden består av fyllning med inslag av diverse avfall som tegel- och plastrester. De uppmätta halterna av olika parametrar överskrider i ett fall Naturvårdsverkets riktvärden för känslig markanvändning avseende PAH-H samt antimon, kadmium och zink.

Av Swecos ovan nämnda rapport, avsnitt 11 *Haltkriterier för tillförda fyllnadsmassor* framgår bland annat att för att uppfylla de övergripande åtgärdsmålen är det viktigt att de fyllnadsmassor som tillförs området inte innehåller föroreningar som medför oacceptabla risker för människors hälsa eller miljön, vilket har legat till grund för framtagandet av haltkriterierna. Av Bilaga 7 *Haltkriterier för fyllnadsmassor* till ovan nämnda rapport framgår också den exponeringsväg som har varit styrande för respektive framtaget haltkriterium.

SBN:s framförda synpunkter tillsammans med ovanstående text samt vad som i övrigt framgår av Swecos riskbedömningsrapport medför inte från kommunens sida någon anledning att revidera förslaget till haltkriterier för fyllnadsmassor i föreliggande ärende. Dessutom torde SBN:s förslag till haltkriterier väsentligt öka kostnaderna för anläggandet av översvämningsskyddet utan att tillföra någon signifikant framtida miljöförbättring.

SGL, Statens geotekniska institut

Hur avser sökande säkerställa skyddet av erosionsskyddets tå i det fall den angränsande strandfodringen inte får tillstånd eller på annat sätt blir försenad?

Svar

Kommunen vill förtydliga att anläggande av vallen inte förutsätter strandfodring på havssidan, det vill säga ansökt konstruktion ska kunna fylla sin funktion oberoende av strandfodringen. Det finns ett behov att skydda slänten och släntfoten med ett erosionsskydd, och kommunen har inlämnat olika förslag för utformning för det i kompletteringen till ansökan (Bilaga C till Swecos komplettering daterad 2023-01-11) som omfattar alternativ med såväl som utan strandfodring.

Inlämnade ritningar med olika utformningar av erosionsskydd redogör sektioner med och utan strandfodring som utformningsalternativ. Kommunen har tydliggjort alternativet med strandfodring kräver en separat miljöprövning, och att förarbeten för detta pågår

Trafikverket

Skyddsvall längs E6 måste förhålla sig till Trafikverkets utformningskrav för jordvallar gällande bl.a. avstånd från väggkant och slänthlutning.

Trafikverket accepterar inte en vall närmare än 1 meter från vägområdet.

Svar

Kommunen har fört en dialog med Trafikverket och lämnat förtydligande kartmaterial och ritningar om den delen av vallen som ansluter mot Trafikverkets motorväg E6 (se PM Komplettering av Samrådsunderlag - Förtydligande för Trafikverket, 2022-10-05). Trafikverkets krav hänvisar till utformning av bullervallar, vilket inte kan anses direkt jämförbart med utformningen av ett översvämningsskydd, som för sin funktion är beroende av anslutning mot vägbanken. Skyddsvallen kommer ansluta i samma höjd som vägbanan (nivå +2,85 m), och alltså inte utgöra en vall som reser sig ovanför själva vägbanan (som en bullervall gör).

Anslutningsdelen där skyddsvallen och E6 möts är också begränsad till en sträcka på maximalt 10 meter, räknat inklusive krönbredd (3 m) och vallens släntfot som dock ansluter på lägre nivå än vägbanans nivå. Övriga delar av vallen uppfyller samtliga krav på utformning av jordvallar samt avståndskrav från vägbanan som Trafikverket ställer, den eventuella intressekonflikten är begränsade till en väldigt liten del sett till hela skyddsvallens längd.

Kommunen vill förtydliga för domstolen att Trafikverkets krav om att vallen behöver placeras på ett avstånd på minst en meter från vägområdet är mycket svåra att uppfylla utan att äventyra själva funktionen som högvattenskydd - ett glapp i höjdryggen kommer sänka skyddsnivån väsentligt och tillåter att högvatten släpps in ohindrat bakom invallningen.

Kommunen vill även upplysa Trafikverket och domstolen om kommunens fortsatta planering i enlighet med kommunens tematiska tillägg till översiktsplanen som redogör för det strategiska upplägget, lägen och tidplan för klimatanpassningsåtgärder för hela sin kuststräcka. Pågående förarbeten för ytterligare klimatanpassningsskydd i direkt anslutning till vall - Sumpenområdet planeras, alltså för kustetappen väster om våtmarken Sumpen. Tillstånd för denna del planeras sökas i närtid, med samråd under 2023. Om denna tillståndsansökan beviljas, så kommer den sträckningen av vallen som står i konflikt med Trafikverkets krav i föreliggande ärende utgå, då anslutningen mot vägbanan E6 inte behövs. Det innebär att denna del av vägsträckan aldrig behöver byggas.

Kommunen vill också hänvisa till Mark- och miljödomstolens dom i mål nr M 6552-20 avseende översvämningsskydd på Falsterbohalvön, där tillstånd lämnats till översvämningsskydd som ansluter mot befintlig vägvall för Trafikverkets väg 100.

Åke Larsson

Innanför den planerade skyddsvallen finns förmodligen ett av Trelleborgs giftigaste markområde. Varför fyllnadsmaterial till skyddsvallen inte bär hämtas här

Svar

Kommunen har genom flertalet undersökningar kartlagt föroreningssituationen inom det aktuella området samt även kartlagt föroreningssituationen utmed läget där den planerade vallen avses uppföras. Området som ska invallas med översvämningsskydd har tidigare varit havsbotten och har på 60- och 70-talet successivt fyllts ut. De industrier som har lämnat föroreningar kan härledas till efter att området färdigställdes, vilket bedöms vara 1976 och framgent.

Kommunen vill förtydliga att man inte ska använda massor från det invallade området för uppbyggnaden av vall, och det framgår av ansökan att jordmassor till vallen ska uppfylla särskilda haltkriterier, som ska säkerställa massornas kvalitet och att inte oacceptabel påverkan sker som en följd av tillförda massors föroreningsinnehåll.

DOMSKÄL

Miljökonsekvensbeskrivningen

Den enligt 6 kap. miljöbalken upprättade miljökonsekvensbeskrivningen innehåller enligt domstolens bedömning erforderliga upplysningar för att utgöra ett tillräckligt underlag för att kunna göra en slutlig och samlad bedömning av miljökonsekvenserna och ansökta verksamhetens miljöeffekter.

Rådighet

Trelleborgs kommun är ägare till fastigheterna Jär 4:120 och 2:200. Fastigheten Bogsprötet 3 ägs av Västra Sjöstaden Trelleborg Fastighet 2 AB. Kommunen har för sistnämnda fastighet åberopat rådighet med stöd av 2 kap. 4 § 3 p. Fastighetsägaren till Bogsprötet 3 har meddelat att de inte har något att erinra mot sökt verksamhet. Mark- och miljödomstolen konstaterar att Trelleborgs kommun har erforderlig rådighet enligt 2 kap. 2 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Tillåtlighet

Tillstånd till markavvattning/dispens från markavvattningsförbudet

Mark- och miljödomstolen konstaterar att sökanden har valt att lämna in aktuell ansökan till mark- och miljödomstolen (inklusive ansökan om dispens /tillstånd markavvattning). Det vanliga är att en dispensansökan enligt 11 kap. 14 § miljöbalken lämnas till berörd länsstyrelse. Av 21 kap. 3 § miljöbalken följer att om mark- och miljödomstolen prövar ett ansökningsmål får en ansökan i ett annat ärende göras hos domstolen, även om ärendet annars skulle ha prövats av en förvaltningsmyndighet.

Ansökan om tillstånd till markavvattning förutsätter dock att frågan först ska prövas om dispens från markavvattningsförbudet kan lämnas. Som förutsättning för dispens ska gälla att området som berörs av markavvattning i princip saknar betydelse från naturskyddssynpunkt. Dispens bör medges endast om det är fråga om begränsade åtgärder för att möjliggöra vissa arbeten och naturvärdena inte försämras ytterligare genom åtgärderna (prop. 1997/98:45, del 2, s. 136).

Mark- och miljödomstolen konstaterar att inga företrädare för allmänna eller enskilda intressen haft invändningar mot att dispens från markavvattningsförbudet ska meddelas. Domstolen bedömer att översvämningsskyddet bland annat skyddar ett stort antal fastigheter liksom befintlig infrastruktur från att översvämmas och förstöras.

Sammanfattningsvis, mot bakgrund av ovan nämnda, bedömer mark- och miljödomstolen att det får anses föreligga särskilda skäl för att meddela dispens. Dispens från markavvattningsförbudet ska därför lämnas för den ansökta skyddsvallen.

Biotopskyddsområden

Mark- och miljödomstolen ska ta ställning till om projektet är förenligt med bestämmelserna om biotopskyddsområden, jämför 7 kap. 11 § miljöbalken. Sökanden har ansökt om dispens från det generella biotopskyddet för att ta ner 37 träd i anslutning till läget för planerad skyddsvall. Mark- och miljödomstolen noterar att sökanden, genom det föreslagna villkoret gällande återplantering av två träd mot ett nedtaget, bedöms minimera påverkan på biotopen.

Mark- och miljödomstolen bedömer sammanfattningsvis att det inte finns någon annan lämplig lösning och att dispensen behövs. Förutsättningarna för dispens är därmed uppfyllda, varför sökandens ansökan ska bifallas. De formulerade kompensationsåtgärderna för biotopskyddsdispensen framgår av domslutet.

Tillåtligheten i övrigt

Med anledning av vad Trelleborgs kommun redovisat i ansökan bedömer domstolen att anläggande av en skyddsvall är behövlig och kan tillåtas. Vidare bedömer domstolen att den ansökta verksamheten inte försvårar möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormerna och i övrigt uppfyller kravet på icke-försämring. Den ansökta verksamheten står därför inte i strid med de bestämmelser som ställs upp i 5 kap. miljöbalken avseende miljökvalitetsnormer för vatten.

Genom i denna dom meddelade villkor för den tillståndsgivna verksamheten anser domstolen att verksamheten är förenlig med de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap 2 - 7 §§ miljöbalken samt hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kapitlet miljöbalken. Mark- och miljödomstolen anser också att med de i domen föreskrivna villkoren kan det inte heller förväntas några skador eller olägenheter av det slag som anges i 2 kap 9 § miljöbalken.

Mark- och miljödomstolen bedömer således mot denna bakgrund att verksamheten är tillåtlig och att tillstånd kan beviljas.

Villkor

Enligt 2 kap. 3 och 7 §§ miljöbalken är det verksamhetsutövarens skyldighet att vidta de försiktighetsmått som krävs för att ingen olägenhet ska uppstå för människors hälsa och miljön, dock med den förutsättningen att det inte kan anses orimligt att uppfylla dessa krav. Både länsstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har haft synpunkter på haltkriterierna vad gäller fyllnadsmassor. Sökanden har justerat sitt haltvärde för bensen, vilket godtagits av länsstyrelsen. I övrigt anser domstolen att de framtagna platsspecifika haltvärdena kan gälla. Domstolen bedömer att de villkor som framgår av domslutet är att anse som tillräckliga.

Arbetstid

Den tid inom vilken de i denna dom tillståndsgivna arbetena ska vara utförda bör i enlighet med Trelleborgs kommuns förslag bestämmas till tio år från den dag denna dom har vunnit laga kraft.

Tid för oförutsedd skada

Sökanden har yrkat att tiden för anmälan om oförutsedd skada ska bestämmas till fem år. Då verksamheten inte bedöms kunna ge upphov till skador efter att anläggningsarbetena är klara anser domstolen att tiden för anmälan av oförutsedd skada bör bestämmas till fem år efter arbetstidens utgång.

Prövningsavgift

Mark- och miljödomstolen finner inte skäl för att ändra den tidigare fastställda avgiften för prövning av målet.

Rättegångskostnader

Trelleborgs kommun har inte motsatt sig länsstyrelsens yrkande om ersättning för rättegångskostnader. Ersättning ska därför utgå med yrkat belopp, vilket framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD- 01)

Överklagande senast den 8 november 2023.

Hanna Jarlbro

Catharina Ogenblad

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Hanna Jarlbro, ordförande, och tekniska rådet Catharina Ogenblad samt de särskilda ledamöterna Lars Bengtsson och Pehr Andersson.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.